EDUSKUNNAN TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNNALLE

ASIA

Kirjallinen lausunto hallituksen esityksestä (HE 161/2021 vp) eduskunnalle laiksi työaikalain muuttamisesta.

LAUSUNNON ANTAJA

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry
Vernissakatu 6, 01300 Vantaa
Edunvalvontajohtaja Pasi Jaakkola
Puh. 045 854 1989
pasi.jaakkola@spal.fi

LAUSUNTO

Suomen pelastusalan ammattilaiset SPAL ry kiittää valiokuntaa mahdollisuudesta antaa asiassa lausuntonsa.

Työaikalaki 34 § 5 momentti

SPAL kannattaa ehdotettua työaikalain 34 §:n 5 momentin muutosta.

Työaikalain (872/2019) 34 §:n 5 momentin ensimmäinen virke kuuluu:

”Valtakunnallisella työ- ja virkaehtosopimuksella saadaan poiketa 5 §:ssä säädetyistä vuorokautisen työajan rajoituksista ja 25 §:n vuorokausilepoa koskevasta säännöksestä työssä, jota tehdään vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön.”

Lainkohdan nojalla työmarkkinaosapuolet voivat sopia toisin vain vuorokautisesta työajasta, mutta eivät viikoittaisesta työajasta. Aiemmassa työaikalaissa (605/1996) sopimista ei rajoitettu koskemaan vain vuorokautista työaikaa.

SPAL katsoo, että työaikalain 34 §:n 5 momentin kirjaus ei vastaa lainsäätäjän tarkoitusta. Lainsäädännössä on tapahtunut ilmeinen kirjoitusvirhe, mistä syystä viikoittaisesta työajasta toisin sopiminen on jäänyt lainkohdan ulkopuolelle.

Kun 34 §:n 5 momentin kohdasta "saadaan poiketa 5 §:ssä säädetyistä vuorokautisen työajan rajoituksista" poistetaan sana ”vuorokautisen”, vastaa lainkohta aiemman työaikalain sisältöä. Lainkohdan perusteluihin ei tarvitse tehdä muutoksia, sillä perustelut on kirjoitettu muutosesityksen mukaisesti.

SPAL toteaa vielä, että kyse ei ole pakottavasta työaikalain määräyksestä. Lakimuutos ei velvoita työmarkkinaosapuolia. Osapuolet voivat jatkossa sopia tai olla sopimatta viikoittaisen työajan pituudesta. Asiassa on kyse sopimisen mahdollisuudesta. Kun sopimisosapuolina ovat valtakunnalliset työ- ja virkaehtosopimustoimijat, voidaan perustellusti olettaa näillä olevan paras tietämys ja osaaminen mahdollisista lainkohtaan liittyvistä sopimistarpeista. Sopijapuolet ovat lähtökohtaisesti tasavertaiset, jolloin työaikalain johtavasta oikeusperiaatteesta eli ”heikomman osapuolen suojelemisesta” ei ao. lainmuutoksessa ole kyse.

Työaikalaki 44 §

Työaikalain 44 §:n muutoksessa on tarkoitus säätää työaikalain 19 §:n vastaisesti teetetty hätätyö rangaistavaksi lisäämällä se työaikarikkomusta koskevaan 44 §:ään.

SPAL kannattaa muutosta. SPAL katsoo, että on tärkeää saada perusteettomasti teetetty hätätyö sanktioitavaksi. Ehdotetulla säädöksellä on oleellinen työntekijöiden työturvallisuutta ja työhyvinvointia suojaava merkitys.

Vantaalla 14.10.2021

Pasi Jaakkola
Edunvalvontajohtaja SPAL